

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldību pakalpojumu un pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Galvenie virzieni

Pakalpojumu efektivitāte un kvalitāte

Pakalpojumu
efektivitāte
atbilstoši
demogrāfijai

Sasniedzamība
un dzīves vide

Pašvaldību
administrācijas
efektivitāte

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jautājumi diskusijai

- *Vai piedāvātais risinājums ir atbilstošs izaicinājumiem?*
 - *Pakalpojumu efektivitāte un kvalitāte*
 - *Mobilitāte*
 - *Pašvaldības administrācija*
- *Citi risinājumi (finansējums, regulējums, zināšanas) izaicinājumu pārvarēšanai?*

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (1)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Pakalpojumu nodrošināšana atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem</u>		
Pašvaldību pakalpojumu ēku energoefektivitāte (ES fondi) (VARAM)	100 000 000 (90 000 000)*	- Primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums gadā – 67 991 529 kWh/gadā (Nacionālais rādītājs; ES regulas rādītājs) - Siltumnīcefekta gāzu samazinājums gadā – 17 200 CO2 tonnas (Nacionālais rādītājs; ES regulas rādītājs) - Siltumnīcefekta gāzu emisijas, tonnas uz 1MEUR IKP (1990=100%) (NAP rādītājs)
Pirmsskolas izglītības un bērnu pieskatīšanas pakalpojuma pieejamība (ES fondi) (VARAM)	80 000 000	7500 jaunas radītas vietas PII (2018.gadā rinda 7500 bērnu) (Nacionālais rādītājs; potenciālais NAP rādītājs) 7500 bērnu - atbalstīto bērnu aprūpes infrastruktūru izmantojušo bērnu skaits gadā (ES regulas rādītājs)
Viedās pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana (izmaksas uz klientu), piemērojot kombinētos risinājumus (plānošana, IKT + infrastruktūra, mobilitāte, klimata risinājumi) (VARAM)	30 000 000 (jauns)*	- Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% uz vienu klientu (Nacionālais rādītājs) - Iedzīvotāji 18+ gadu vecumā, kas pēdējos 12 mēnešos iesaistījušies pilsoniskajās aktivitātēs, % no respondentiem (NAP rādītājs) - Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Vienota pakalpojumu tīkla plānošana un koordinācija (izglītība, sociālā, veselība, kultūra...citi pakalpojumi)	Tiks precizēts sarunās ar nozaru ministrijām	Tiks precizēts sarunās ar nozaru ministrijām
Vienotie klientu apkalpošanas centri	Atbilstoši Valsts budžeta 2019.gadam likumprojektam	- Jaunizveidoto un uzlaboto pakalpojumu skaits - Klientu apkalpošanas centru klientu skaits

Viedās pašvaldības

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Viedās pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes/kvalitātes uzlabošana: izaicinājumi

- **Pieaugošs/sarūkošs iedzīvotāju skaits –**
 - Klientu trūkums VS pakalpojuma kapacitātes nepietiekamība
 - Pieaugoša migrācija uz centriem (it īpaši Rīgas apkārtnē) – satiksme
- **Resursu pārvaldība:**
 - Novecojusi infrastruktūra
 - Klimata pārmaiņas (globālā sasilšana – oglekļa emisijas) – jebkura veida resursu efektīvākā izmantošana
 - Sadrumstalota finanšu resursu plānošana
- **Uzsvars uz tradicionāliem, ne viediem risinājumiem**
 - **Kā saimniekot gudrāk ?**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Viedās pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana I

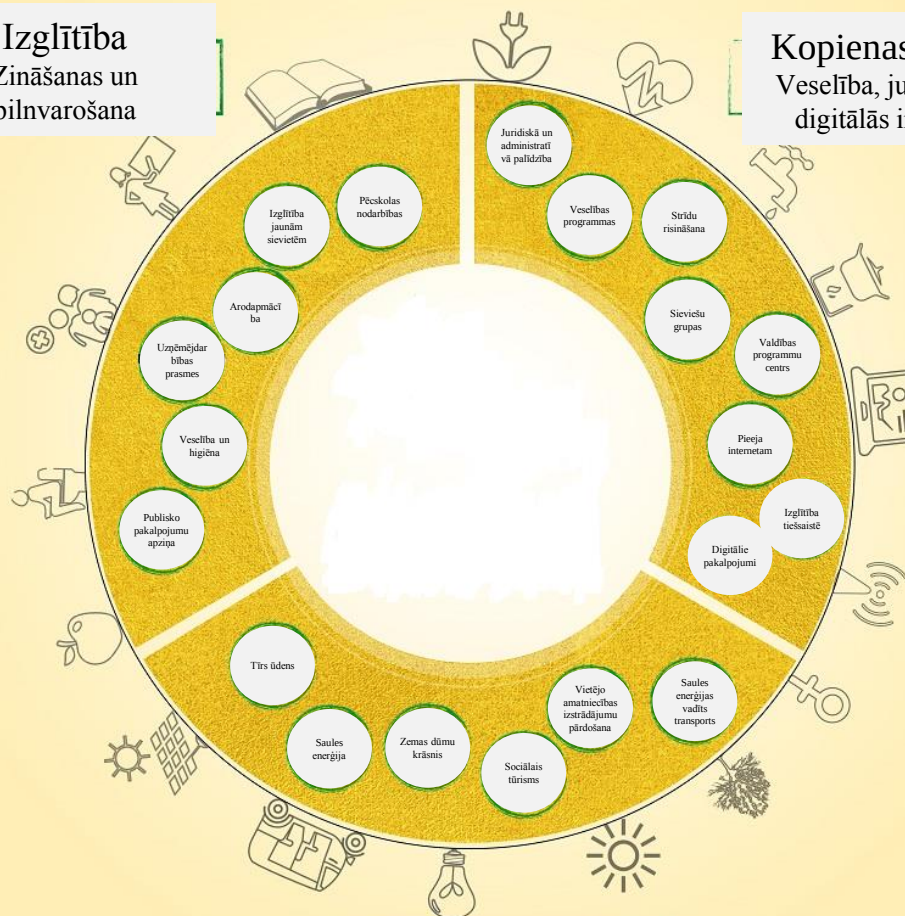
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Viedās pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana II

Viedo ciemu stratēģija

Izglītība
Zināšanas un
pilnvarošana

Kopienas atbalsts
Veselība, juridiskās un
digitālās iniciatīvas

Sociālais uzņēmums
Pamatpakalpojumi un
ienākumu radīšana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Viedās pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana

Mērķis: veicināt gudrāku saimniekošanu pašvaldībās, sniedzot atbalstu pakalpojumu efektivitātei

Atbalsta pasākuma ietvars:

Viedie risinājumi pakalpojumiem (jebkuriem – sākot no administratīvajiem pakalpojumiem, sabiedrisko transportu, sabiedrisko drošību, izglītības iestādēm un beidzot ar atkritumiem un komunālo saimniecību)

Attiecināmās izmaksas:

- IKT
- Energoefektivitāte un atjaunojamie energoresursi
- Telpu, ēku būve un pārbūve
- Komunālā infrastruktūra
- Mobilitāte un transports

Ieviešanas veids – nepieciešama IKT + jebkura cita ieguldījuma kombinācija

Rezultāts – pakalpojuma izmaksu samazinājums uz vienu klientu 10 gadu perspektīvā, pakalpojuma kvalitātes uzlabošana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jautājumi diskusijai

- *Vai piedāvātais risinājums ir atbilstošs izaicinājumiem?*
 - **Pakalpojumu efektivitāte un kvalitāte**
- *Citi risinājumi (finansējums, regulējums, zināšanas) izaicinājumu pārvarēšanai?*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (2)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>2. Sasniedzamība un dzīves vide</u>		
Mobilitāte pakalpojumu saņemšanai - pašvaldību ceļi, ielas un citi mobilitātes risinājumi (ES fondi) (VARAM)	120 000 000 (110 000 000)*	• Transporta infrastruktūras indekss (NAP rādītājs) • Samazinās laika patēriņš iedzīvotājam pakalpojuma sasniegšanai vismaz par 5% (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs) • Nodrošina pakalpojumu pieejamību atbilstoši pakalpojumu grozam • Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību publiskās ārtelpas attīstība tūrisma veicināšanai (ES fondi) (VARAM)	100 000 000 (90 000 000)*	• Jaunradīto pakalpojumu/objektu skaits – 40 (Nacionālais rādītājs) • Kultūras iestāžu apmeklējumi gadā vidēji uz 1 iedzīvotāju – pieaugums vismaz par 5% gadā (NAP rādītājs) • Apmeklētāju skaits attīstāmajās vietās un objektos – pieaugums vismaz par 5% gadā (ES regulas rādītājs) • Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Rīgas metropoles areāla mobilitātes plānošana	Jāprecizē sadarbībā ar RPR	Jāprecizē sadarbībā ar RPR

Mobilitāte

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Mobilitāte pakalpojumu saņemšanai - pašvaldību ceļi, ielas un citi mobilitātes risinājumi

2018.gadā 83% pašvaldību autoceļu veido grants segums,
41,8% sliktā stāvoklī

Pašvaldību **pieprasījums** pēc ielu un ceļu sakārtošanas
2019.gadā: **1 916 005 963 euro**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Mobilitāte pakalpojumu saņemšanai - pašvaldību ceļi, ielas un citi mobilitātes risinājumi

Indikatīvi veicamās **darbības**:

- Ceļu un ielu satiksmei paredzētās pašvaldību infrastruktūras attīstīšana
- Mobilitātes risinājumi - transporta risinājumi

Lai nodrošinātu iedzīvotāju mobilitāti, nepieciešams **atbalstīt pašvaldību ceļu tīklu** gadījumos, kad tie ir **papildinoši noteiktu pakalpojumu attīstībai** izglītībā, veselībā, kultūrā u.c.:

- Ja tas **ir saistīts ar jebkāda veida citiem ieguldījumiem kāda cita pakalpojuma attīstībai**, piemēram, apvienotas skolas un nepieciešams nokļūt uz novada centru
- Ja tas **ir papildinošs valsts autoceļu ieguldījumiem**

Nemot vērā apdzīvojuma struktūru, būtu jāparedz **arī atbalsts mobilitātes un transporta risinājumiem**, kas bez ieguldījumiem infrastruktūrā nodrošinātu pakalpojumu pieejamību

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Citi mobilitātes risinājumi

- **E-mobilitātes nodrošināšanai** nepieciešamās publiskās elektrības uzlādes infrastruktūras un nepieciešamās atbalsta infrastruktūras izveide
- **Sabiedriskā transporta tīkla modernizācija** un jauna videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstība
- Atjaunojamo **energoresursu izmantošana transporta sektorā**, nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru
- **Automašīnu stāvlaukumu** (park&ride) izbūve un sabiedriskā transporta maršrutu pielāgošana
- Sabiedriskā transporta **pasažieru pārsēšanās punktu izveide**
- Viedo risinājumu izveide **satiksmes organizācijas**, t.sk., sabiedriskā transporta, jomā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jautājumi diskusijai

- *Vai piedāvātais risinājums ir atbilstošs izaicinājumiem?*
 - **Mobilitāte**
- *Citi risinājumi (finansējums, regulējums, zināšanas) izaicinājumu pārvarēšanai?*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (3)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
3. <u>Pašvaldību administrācijas darba efektivitāte</u>		
Pašvaldību administrācijas kapacitāte un zināšanas viedai plānošanai un attīstībai (ES fondi) (VARAM)	1 428 571	• Uzlabotas pašvaldību speciālistu zināšanas un prasmes (100% pašvaldības) (Nacionālais rādītājs) • Iedzīvotāji 18+ gadu vecumā, kas pēdējos 12 mēnešos iesaistījušies pilsoniskajās aktivitātēs, % no respondentiem (NAP rādītājs) • Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību administratīvi teritoriālais iedalījums u.c.	Esošā budžeta ietvaros	Uzlabota administratīvi teritoriālā struktūra, paaugstinot pašvaldību finansiālo un funkcionālo kapacitāti
Pašvaldību finanšu sistēmas pilnveidošana (pašvaldību budžeta mērķtiecīgāki ieguldījumi)	Esošā budžeta ietvaros	Veikti grozījumi Reģionālās attīstības likumā
Mērķdotācija pašvaldību projektu līdzfinansējumam – nodrošināt atbalsta piešķiršanu atbilstoši reģionālās attīstības atšķirībām	Esošā budžeta ietvaros	Izstrādāta kārtība valsts budžeta dotācijas piešķiršanai pašvaldībām ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai
Pašvaldību attīstības programmu kvalitātes uzlabošana (saskaņošana ar VARAM), t.sk. nodrošinot attīstības un budžeta plānošanas sasaisti	Esošā budžeta ietvaros	Uzlabotas un aktuālas pašvaldību attīstības programmas (100%)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (4)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>3. Pašvaldību administrācijas darba efektivitāte</u>		
Plašākas sabiedrības iesaiste reģionālās politikas mērķu sasniegšanā (līdzdalības budžets)	ES fondi, pašvaldību finansējums	Sniegts atbalsts kopienu plānu izstrādei un īstenošanai
Paplašināt teritoriālās statistikas klāstu un ieguves iespējas	3 000 000	• Pilnveidots reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas process • Paplašināts teritoriālās statistikas klāsts
Pašvaldības administratīvo un pakalpojumu sniegšanas procesu modernizācija un digitalizācija un digitālo risinājumu koplietošana		Klienti, kas apkalpoti elektroniski neklātienē no kopējā pašvaldības sniegto pakalpojumu skaita

**Plašākas sabiedrības iesaiste
reģionālās politikas mērķu
sasniegšanā
(līdzdalības budžeta ieviešana)**

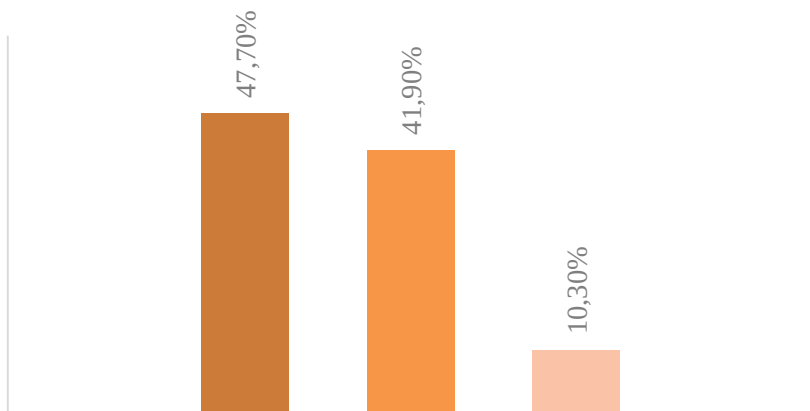
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Plašākas sabiedrības iesaistes nepieciešamība

- Nepieciešamība iesaistīt vietējo sabiedrību attīstības plānošanas procesā **ir nostiprināta Attīstības plānošanas sistēmas likumā**
- Pašlaik vietējās sabiedrības iesaiste teritoriju attīstības jautājumu risināšanā **ir nepietiekami plaša un aktīva**

CIK BIEŽI JŪS KĀ SABIEDRĪBAS PĀRSTĀVIS
– SAISTĪBĀ AR PROFESIONĀLO DARBĪBU VAI
KĀ PRIVĀTPERSONA – LĪDZ ŠIM ESAT
IESAISTĪJIES VALSTS VAI PAŠVALDĪBU
IESTĀŽU DARBĀ?

■ Regulāri ■ Dažas reizes ■ Nekad

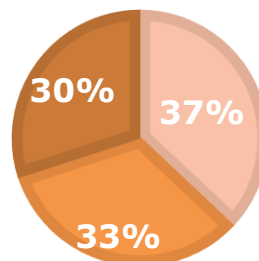

SABIEDRĪBAS PĀRSTĀVJU VIEDOKLIS -
KURĀ POSMĀ NĀKOTNĒ STIPRINĀT
SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBU?

■ Pēc pašu iniciatīvas informēt par ideju (kur vēl nav risinājuma)

■ Iesaistīties iestāžu īstenotos projektos, to aktualizēšanā un novērtēšanā

■ Iesaistīties iestāžu dokumentu un projektu izstrādē

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

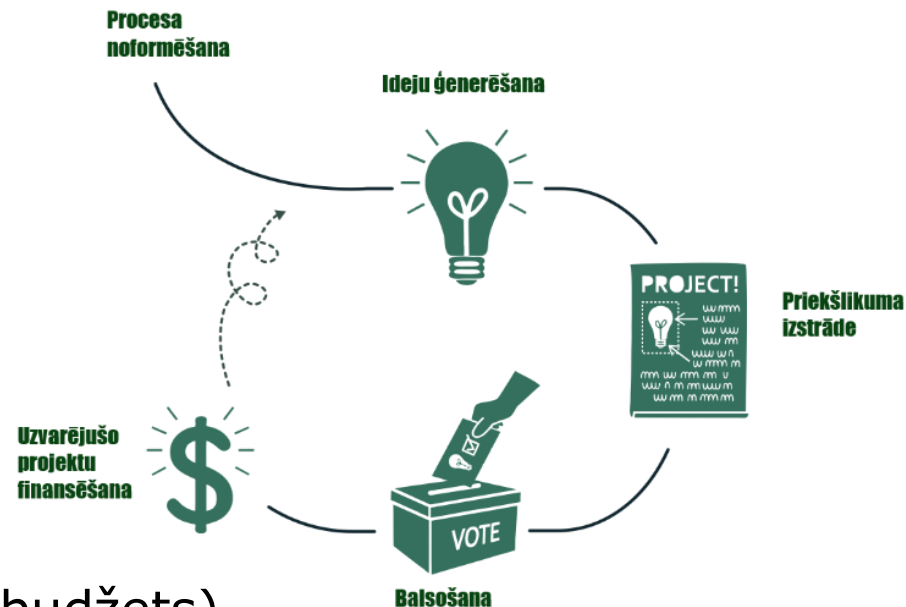
Līdzdalības budžets

Ieguvumi:

- Piederības sajūtas veicināšana
- Uzticības veicināšana pašvaldībai
- Caurredzamības veicināšana
- Kopienas attīstības veicināšana
- Inovatīva sabiedrības līdzdalība (e-budžets)

Varianti:

1. Līdzdalība ES fondu plānošanā
2. NVO fonds
3. Līdzdalība noteiktu nodokļu (daļas) kopīgai apsaimniekošanai:
 - ✓ resursu pārdalē
 - ✓ resursu iekasēšanā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jautājumi diskusijai

- *Vai piedāvātais risinājums ir atbilstošs izaicinājumiem?*
 - **Pašvaldības administrācija**
Par ATR atsevišķas diskusijas! – priekšlikumi rakstiski reforma@varam.gov.lv
- *Citi risinājumi (finansējums, regulējums, zināšanas) izaicinājumu pārvarēšanai?*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iesaistieties!

Komentāriem, priekšlikumiem, iebildumiem:

- Jevgenija.butnicka@varam.gov.lv
- Ilze.jurevica@varam.gov.lv

Viedokļu apkopojums, prezentācijas un aktualitātes:

- http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/reg_at_t/regionalie_seminari/